

Advies nr 50/2014 van 2 juli 2014

Betreft: advies m.b.t. een voorontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 betreffende de dopingpreventie en -bestrijding in de sport (CO-A-2014-045)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer P. MUYTERS, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, ontvangen op 27/05/2014;

Gelet op het verslag van de heer Frank DE SMET;

Brengt op 2 juli 2014 het volgend advies uit:

I. CONTEXT

1. Tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie werd op 9 december 2011 een samenwerkingsakkoord gesloten betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport. Voor wat de Vlaamse Gemeenschap betreft werd hieraan bij decreet van 9 maart 2012¹ instemming gegeven.

2. Op 25 april 2014 besliste de Vlaamse Regering om haar principiële goedkeuring te hechten aan het voorontwerp van samenwerkingsakkoord *tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 betreffende de dopingpreventie en -bestrijding in de sport*.

3. Het samenwerkingsakkoord van 2011 heeft tot doel de doeltreffendheid van de dopingbestrijding in de sport op Belgisch grondgebied te verbeteren evenals de harmonieuze implementatie van de de Wereldantidopingcode, hierna de Code. Artikel 3, § 1, tweede lid van dit akkoord bepaalt dat elke akkoordsluitende partij een antidopingbeleid voert dat in overeenstemming is met de Wereldantidopingcode, aangenomen door het Wereldantidopingagentschap (WADA) op 5 maart 2003 en de latere wijzigingen ervan.

4. De Code werd op de Wereldantidopingconferentie van 15 november 2013 gewijzigd. De wijzigingen moeten met ingang van 1 januari 2015 worden toegepast waardoor een aanpassing van het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 zich opdringt.

5. De wijzigingen hebben betrekking op:

- de aanpassing van de definities van elitesporter, geregistreerde doelgroep, nationale doelgroep en ploegverantwoordelijke;
- het toevoegen van regels:
 - m.b.t. het beheer van de verblijfsgegevens van sporters die in twee doelgroepen zitten (en dus in principe aan twee autoriteiten verblijfsgegevens zouden moeten meedelen);
 - m.b.t. de verblijfsgegevens die moeten meegedeeld worden door sporters die een comeback willen maken (en dus een tijd geen verblijfsgegevens hebben meegedeeld).

¹ Decreet van 9 maart 2012 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport.

6. De Commissie zal zich hierna enkel uitspreken over aspecten van het samenwerkingsakkoord die betrekking hebben op de toepassing van de grondbeginselen van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in het kader van de WVP of van andere wetten of decreten die bepalingen bevatten inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

1. Artikel 1

7. Artikel 1 van het ontwerp verruimt het begrippenkader van het samenwerkingsakkoord. Daarnaast worden de definities van een aantal bestaande begrippen aangepast, om meer precies te zijn worden de definities uit de Code overgenomen.

8. In haar advies nr. 24/2011 m.b.t. het initiële samenwerkingsakkoord stelde de Commissie vast dat het gebruik van een en dezelfde definitie van elitesporter tot gevolg had dat het aantal geïsoleerde sporters merkkelijk kleiner werd, vergeleken met de voordien bestaande regeling in Vlaanderen, wat vanuit proportionaliteitsperspectief positief was.

9. Thans wordt vastgesteld dat de definitie van elitesporter uit het samenwerkingsakkoord verdwijnt (alhoewel de term nog wel als "generiek" begrip wordt gehanteerd in het akkoord). In de plaats komen de begrippen "elitesporter van nationaal niveau" en "elitesporter van internationaal niveau". Uit de schriftelijke toelichting ontvangen op 13/06/2014, blijkt dat in beide definities voor wat de elitesporters betreft de verwijzing naar olympische sporten is weggefallen waardoor het aantal geïsoleerde sporters – en dus ook het aantal personen waarvan de gegevens worden verwerkt – potentieel toeneemt².

10. De Commissie neemt hier met enige bezorgdheid akte van en benadrukt daardoor des te meer het belang van inachtnaeme van de hierna volgende opmerkingen.

11. Een van de nieuwe definities die zijn intrede doet is de "geregistreerde doelgroep". De elitesporters die in die doelgroep zijn opgenomen zijn verplicht om de verblijfgegevens vermeld in artikel 5.6 van de Code mee te delen.

² Daartoe volstaat een aanpassing van de lijst van sportdisciplines die onderworpen zijn aan whereabouts.

12. De Commissie stelt vast dat artikel 5.6 van de Code echter niet preciseert wat die verblijfsgegevens juist inhouden³. Het specificeert enkel hoe deze verblijfsgegevens moeten worden verzameld en ter beschikking gesteld. Dit gebeurt via het uitwisselingsplatform van WADA (het ADAMS-systeem) of een ander door WADA goedgekeurd systeem. De gegevens worden dus internationaal verspreid..

13. De Commissie vestigt er de aandacht op dat wanneer een gegevensoverdracht zou plaatsvinden naar organisaties die zich buiten de EU bevinden, de artikelen 21 en 22 WVP van toepassing zijn. Artikel 21 stelt dat een gegevensoverdracht in principe enkel mogelijk is naar landen met een adequaat beschermingsniveau. In artikel 22 worden verschillende uitzonderingsgronden opgesomd om de overdracht naar een land met een niet-adequaat beschermingsniveau legitiem te laten plaatsvinden. De Commissie verzoekt de aanvrager met aandrang om deze principes nauwgezet te respecteren. Zij benadrukt ook dat al deze gegevensuitwisselingen – gelet op artikel 16 WVP – ook steeds afdoende moeten beveiligd worden. Specifiek voor wat de gegevensstromen naar het WADA betreft, heeft de Commissie in het verleden⁴ overigens reeds de aandacht gevestigd op het probleem van het passend beschermingsniveau in de zin van artikel 25, lid 2, van de Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens*. Deze bedenking is nog steeds actueel. Ter aanvulling van wat in 2011 werd opgemerkt vestigt de Commissie er de aandacht op dat de *Article 29 Data Protection Working Party*, waarin alle Europese *Data Protection Authorities* vertegenwoordigd zijn, in haar opinie *7/2014 on the protection of personal data in Quebec* van 4 juni 2014 een aantal voorbehouden formuleerde met betrekking tot het beschermingsniveau⁵.

2. Artikel 2

14. Vervangt artikel 3, §§ 3 tot 7 door een nieuw artikel 3, §§ 3 tot 9. Een vergelijking van de ontwerptekst met de bestaande tekst leidt echter tot de conclusie dat de oude tekst in belangrijke mate wordt behouden. Er vallen echter wel enkele toevoegingen te noteren.

15. Onder de bepalingen van het actuele samenwerkingsakkoord moeten de elitesporters categorie D geen verblijfsgegevens doorgegeven behoudens wanneer toepassing wordt gemaakt van § 4, derde lid (plotse en opmerkelijke vooruitgang van prestaties, ernstige aanwijzingen van doping) Het nieuwe § 3, 4°, tweede lid, voegt een uitzondering toe: een sporter van categorie D die in een doelgroep van een andere Nationale Antidopingorganisatie (NADO) wordt opgenomen zal

³ Ze worden nader gepreciseerd in Bijlage I van de Internationale Standaard voor dopingtest en onderzoeken.

⁴ Zie o.a. advies nr. 21/2011 (randnummers 18 en 19).

⁵ Voor alle duidelijkheid: dit is louter een advies. De definitieve beslissing moet nog genomen worden.

verblijfsgegevens moeten verstrekken. De Commissie kan zich niet van de indruk ontdoen dat deze tweede uitzondering alles in zich heeft om de regel, geen verblijfsgegevens verstrekken, buitenspel te zetten en dus zal leiden tot het verzamelen van heel wat meer verblijfsgegevens dan tot nu toe het geval is.

16. Paragraaf 4, eerste lid, bepaalt dat wanneer een elitesporter in de doelgroep van meerdere NADO's is opgenomen, zij overeenkomen wie van hen de verblijfsgegevens zal beheren en de andere toegang zal verlenen. Paragraaf 4 die aan artikel 5 wordt toegevoegd, sluit hierbij aan. Ingevolge deze bepalingen zal dus op ondubbelzinnige wijze een verantwoordelijke voor de verwerking worden aangeduid, wat inzake transparantie naar de sporter toe een pluspunt is.

17. De NADO die instaat voor het beheer, verleent de andere betrokken NADO toegang. Dit vereist dat er een adequaat toegangs- en gebruikersbeheer wordt opgezet zodat alleen bevoegde personen toegang krijgen tot de relevante gegevens van de personen uit de geregistreerde doelgroep. Artikel 16 WVP, § 4, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking de gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens tegen toevallige of ongeoorloofde vernietiging, tegen toevallig verlies, evenals tegen de wijziging van of de toegang tot, en iedere andere niet toegelaten verwerking van persoonsgegevens.

18. Bij het verlenen van toegang zal ook rekening moeten gehouden worden met de wettelijke of decretale bepalingen die dergelijke toegang afhankelijk stellen van het voorafgaandelijk beschikken over een machtiging van, al naar gelang het geval, het bevoegde Sectorale comité of de Vlaamse Toezichtcommissie, Commissie Wallonië-Brussel voor het toezicht op de gegevensuitwisselingen.

19. Het nieuwe tweede lid van § 5 bepaalt dat zowel elitesporters als breedtesporters (alle sporters die geen elitesporter zijn) kunnen onderworpen worden aan controles (dopingcontroles) buiten wedstrijdverband. Het huidige samenwerkingsakkoord bevat geen gelijkaardige bepaling voor de niet-elitesporters. Het betreft dus een uitbreiding ingevolge dewelke gegevens m.b.t. de gezondheid van een substantieel groter aantal personen buiten wedstrijdverband zullen worden verwerkt.

20. De Commissie is zich ervan bewust dat dopingpraktijken zich niet tot elitesporters beperken en dat het dus nuttig kan zijn om de doelgroep te verruimen. In de memorie van toelichting moet de ratio legis en dus de proportionaliteit van de maatregel worden verduidelijkt.

21. Volgens het huidige samenwerkingsakkoord zijn alle elitesporters onderworpen aan de verplichting inzake de toestemming wegens therapeutische noodzaak. De nieuwe § 7 bepaalt dat voortaan alle sporters aan die verplichting onderworpen zijn. Het betreft weerom een uitbreiding van de doelgroep en dus ook van de scope van het samenwerkingsakkoord. Zonder deze toestemming wegens therapeutische noodzaak zou een niet-elitesporter die medicatie neemt waarin een verboden product voorkomt n.a.v. een dopingcontrole in de problemen geraken. Gelet op het verband met de maatregel besproken in de punten 19 en 20, kan deze verwerking als proportioneel worden beschouwd. Het zou voor een goed begrip wel nuttig zijn om dit verband in de memorie van toelichting te verduidelijken.

22. In § 8 wordt de bepaling dat bij de verwerking van de persoonsgegevens de WVP moet gerespecteerd worden, die thans in § 7 staat, behouden. Dit is positief. De Commissie gaat er daarom van uit dat de verbintenissen die de partijen in de aanpassingen van het samenwerkingsakkoord jegens elkaar aangaan en voor zover die nog in de eigen regelgeving moeten worden ingevoerd geen afbreuk mogen doen aan de federale wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*.

23. In de voorgestelde nieuwe § 9 van artikel 3 duikt het begrip chaperons op. Voor een goed begrip van de tekst wordt deze term best gedefinieerd in artikel 1.

OM DEZE REDENEN, de Commissie

verleent een gunstig advies op voorwaarde dat wordt rekening gehouden met de opmerkingen vermeld in de punten 12, 13, 15, 17 en 18, met name:

- uitwerking van een duidelijke definitie van verblijfsgegevens (punt 12);
- nauwgezette toepassing in de praktijk van de artikelen 21 en 22 WVP (punt 13) alsook van de regels inzake voorafgaande machtigingen (punt 18);
- beperking van de uitzonderingen op de regel dat elitesporters categorie D geen verblijfsgegevens moeten verstrekken (punt 15);

- uitbouw van een adequaat gebruikers –en toegangsbeheer voor de verwerking van verblijfsgegevens (punt 17);

en in de memorie van toelichting een aantal preciseringen worden aangebracht waardoor de ratio legis en de proportionaliteit van de voorgestelde maatregelen wordt verduidelijkt (zie punten 20 en 21).

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere